

УДК 808.2:378.147.33] 054.6

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ З АНЕСТЕЗІОЛОГІЄЮ № 2

О. В. Олійник, А. Р. Вайда, А. Я. Господарський, С. Я. Костів, І. В. Чепіль,
В. В. Гнатів, О. І. Костів

Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

EXPERIENCE OF TEACHING OF FOREIGN STUDENTS AT THE DEPARTMENT OF SURGERY WITH ANESTHESIOLOGY № 2

O. V. Oliynyk, A. R. Vayda, A. Ya. Hospodarskyi, S. Ya. Kostiv, I. V. Chepil, V. V. Hnativ,
O. I. Kostiv

Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky

Стаття присвячена аналізу досвіду навчання іноземних студентів в ТДМУ. Описані основні методики, що застосовуються в процесі навчання, роль самостійної підготовки.

The article adduces the analysis of teaching experience of foreign students in Ternopil State Medical University. It was analyzed the peculiarities and questions of the students' teaching, the role of the students' self preparing.

Вступ. Кредитно-модульна система навчання все більше приваблює іноземних громадян, про що свідчить динамічне зростання їх кількості на медичному факультеті. Така тенденція обумовлена, по-перше, розширенням міжнародних зв'язків України, визнанням її як самостійної демократичної держави світовим співтовариством, з іншого боку – конкурентоспроможністю освіти, здобутої в стінах українських вищих навчальних закладів [1–3].

Основна частина. На кафедрі хірургії з анестезіологією № 2 Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського існує методичне забезпечення у вигляді матеріалів для підготовки до практичних занять, презентацій лекцій, методичних розробок для студентів, алгоритмів практичних навичок, методичних розробок для викладачів. Все це існує у паперовому і електронному варіанті, і студенти мають до цього вільний доступ.

Велику роль у самостійній підготовці до практичного заняття відіграє тестовий контроль знань у системі "Moodle". Роль тестування у системі навчання студентів зростає з кожним роком, за допомогою чого підвищується рівень знань студентів. Це розвиває особистість учня, його наполегливість. Лікар повинен постійно вдосконалювати свої знання протягом всього професійного життя, тому робота з тестовими завданнями – це школа для майбутнього професіонала. По-

ряд з тим, тестовий самоконтроль є важливою мотивацією для підготовки до семестрових іспитів, а також екзаменаційного контролю "Крок-2". Адже студент, що не склав ліцензійний іспит, не має права переходити на інший рівень навчання і отримати диплом про закінчення вищого навчального закладу.

Розподіл тестів по темах дозволяє використовувати їх на різних курсах, де ці теми вивчаються, а їх повторення – покращити результати засвоєння. Щоденне розв'язання тематичних тестових завдань вимагає від студентів досконалої теоретичної підготовки до заняття. Зростаюча щорічна кількість тестових завдань підштовхує студентів їх "зрозуміти, замість запам'ятати". Цьому сприяє введення в тестову систему "Moodle" ситуаційних задач, а також ілюстрованих питань, частка яких сягає 25 %.

Важливим в цьому питанні є те, що всі студенти забезпечені базовим підручником "Клінічна хірургія", який перекладений на англійську мову і на основі якого складена переважна частина питань. Проте основна кількість студентів, готуючись до занять, користується лише підручником, незважаючи на те, що підготовка передбачає використання монографій, наукових статей зі спеціальності і даних Інтернету. Зокрема, відсоток правильних відповідей різко падає, коли питання складені не на основі підручника, а базуються на лекційному матеріалі.

© О. В. Олійник, А. Р. Вайда, А. Я. Господарський та ін.

Велика увага приділяється опануванню практичних навичок. Практичні навички розподілені за темами модулів. Методика виконання практичної навички детально пояснюється і демонструється викладачем під час практичних занять. Алгоритм кожної практичної навички винесений на WEB-сторінку університету, де студент крок за кроком може її повторити. Під час самостійної роботи студенти можуть з'ясувати незрозумілі моменти виконання практичної навички і удосконалити її виконання. Рівень оволодіння практичною навичкою оцінюється як з точки зору теоретичного знання, так і виконання її на практиці на фантомі, згодом, під контролем викладача самостійно в стаціонарі. Найбільшу можливість для цього студенти мають під час курації хворих і написання історії хвороби. В цей час особливо важливим є участь викладачів, які, проводячи заняття у англомовних студентів, докладно англійською мовою доводять до відома студентів ті чи інші питання.

Важливим моментом в підготовці практичної діяльності студентів є реорганізація клінічної бази в університетську клініку. Це дало змогу більш ширше залучати студентів в обстеження хворих, брати участь в діагностичних маніпуляціях. Також створення університетської клініки забезпечує вищий рівень взаємовідносин між студентами та практичними лікарями, медичним персоналом, до них ставляться як до молодших колег, вони беруть участь в клінічних розборах та обговореннях, клінічних конференціях.

Організація навчального процесу та поточного контролю на кафедрі хірургії з анестезіологією № 2 характерна тим, що вона не обмежена оцінкою знань студентів тільки використанням тестових завдань та ситуаційних задач, враховуючи недоліки одностороннього контролю. Нами опрацьована, обговорена на засіданнях кафедри і впроваджена в навчальний процес система оцінювання знань, яка включає опитування студентів, освоєння ними практичних навичок, вирішення тестових завдань і ситуаційних задач та контроль виконання деонтологічних вимог з об'єднанням в одну традиційну оцінку.

Таким чином, самостійна праця студентів при підготовці завдань у домашніх умовах, активна позиція на практичному занятті, курація хворих з наступним написанням історії хвороби формує в майбутнього лікаря необхідність постійного самовдосконалення, потреби спілкування з хворими, розвиває клінічне мислення, стимулює відновлення знань з фундамен-

тальних дисциплін та використання додаткової медичної літератури.

В полі зору викладачів кафедри постійно знаходяться студенти, що мають численні пропуски як занять, так і лекцій. Слід зазначити, що відробки пропущених занять не відповідають повноцінному практичному заняттю. По-перше, на відробки переважна кількість іноземних студентів з'являється за 1-2 тижні до семестрових іспитів. По-друге, реферати з тем пропущених лекцій у більшості студентів не відповідають на запитання програми, написані поверхнево, часто передруковані із мережі Інтернет. Нерідко студенти приходять невідготовлені. По-третє, і найголовніше, студентам-прогульникам важко створити умови для повноцінного набуття практичних навичок у вечірні години і, часто, такі студенти не засвоюють елементарні практичні навички, отримують незадовільні оцінки на об'єктивному структурованому клінічному іспиті. Особливо це стосується вивчення анестезіології, оскільки у відділення ВАІТ доступ різко обмежений, а оперативні втручання у вечірній час не заплановані.

Важливою проблемою викладання студентам-іноземцям є недостатнє знання їх української мови, що особливо чітко відчувається у викладанні фундаментальних дисциплін, де студентам необхідно розуміти образну мову, крім українських назв запам'ятовувати латинські та грецькі терміни. Якщо у вихідців із країн СНД, громадян Польщі та нащадків вихідців з України, які мешкають у Канаді, США, практично відсутній мовний бар'єр, і великих труднощів у засвоєнні навчального матеріалу ці студенти не відчувають, то у студентів з країн Близького Сходу, Центральної Африки низький рівень знань української мови, їхній лексичний запас недостатній для засвоєння достатньою мірою лекційного матеріалу, українські медико-біологічні терміни викликають у них суттєві труднощі.

Висновок. Організація навчального процесу серед іноземних студентів в умовах кредитно-модульної системи має свої особливості. Особливо це стосується підготовки студентів – іноземних громадян. За умов впровадження кредитно-модульної системи тільки удосконалення системи викладання, різнобічний підхід до педагогічного процесу, який включає підвищення ролі самопідготовки студентів, впровадження комп'ютерних технологій дають змогу раціонально організувати навчання та підвищити його ефективність.